

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	17 augustus 2018	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2018-0248	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	81D50FFC	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	13 februari 2018	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften en beperkingen - kaart plangebied - mitigerende maatregelen - meldingsformulieren	ONDERWERP	DB ontheffing ruimtelijke ingrepen in Maarssen-Dorp e.o. Karel Doormanplein

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 13 februari 2018 van Stichting Portaal, om ontheffing in het kader van artikel 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming (hierna: wet). Op 9 april 2018, 4 juli 2018 en 19 juli 2018 heeft u deze aanvraag aangevuld.

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen:

- 3.1, tweede lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen en/of vernielen van nesten en/of rustplaatsen van de gierzwaluw en huismus;
- 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden en opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis;

voor de periode van 1 september 2018 tot 1 september 2020.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de Jan van Galenstraat, Klokjeslaan, M.H. Trompstraat, Dr. Plesmanlaan, Kortenaerstraat, Evertsenstraat en Karel Doormanplein in Maarssen-Dorp. Aan de woningen worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Vervangen van de daken door beter geïsoleerde daken;
- Vervangen van deuren, kozijnen en betimmeringen;
- Vervangen van enkele bergingen in de tuinen;
- Toepassing van spouwmuurisolatie waar dit nog niet aanwezig is;
- Mogelijk moeten voor het uitvoeren van de werkzaamheden plaatselijk bomen en struiken worden verwijderd of gesnoeid. Het overgrote deel van de beplanting binnen het plangebied zal echter intact blijven.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.1 en 3.5 van de wet voor wat betreft de gierzwaluw (*Apus apus*), huismus (*Passer domesticus*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), voor de periode van 1 september 2018 tot 1 september 2020.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

IV. Toetsingskader

De gierzwaluw en de huismus zijn beschermd ingevolge artikel 3.1 van de wet. De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

Gierzwaluw

Binnen het plangebied is onder de dakpannen aan de kopgevel van de Klokjeslaan 42 één nestlocatie van gierzwaluwen aangetroffen. Door de voorgenomen renovatiewerkzaamheden aan de daken van de woningen gaat de nestlocatie van de gierzwaluw verloren. Door de isolatiewerkzaamheden aan het dak kan een voortplantings- en rustplaats van de gierzwaluw worden beschadigd en vernield.

Om het verlies van de rustplaats van de gierzwaluw te mitigeren, worden in en aan de te renoveren woningen vervangende verblijven (nestkasten en/of neststenen) voor gierzwaluwen aangebracht vóór het broedseizoen van 2019. Deze alternatieve nestplaatsen worden ingebouwd op dezelfde locaties als waar het oorspronkelijke verblijf aanwezig was, namelijk in de kopgevel. Bij de woning waar een gierzwaluw nestlocatie is vastgesteld, zal niet gewerkt worden tijdens het broedseizoen (globaal van half april tot half augustus). U geeft aan dat u woningen die na 1 maart 2019 worden gerenoveerd, voor aanvang van de broedperiode ongeschikt worden gemaakt om vestiging van de gierzwaluw te voorkomen, bijvoorbeeld door alle voor gierzwaluw geschikte openingen dicht te maken met fijnmazig gaas of door het plaatsen van vogelschroot. U dient hierbij met zekerheid te kunnen uitsluiten, dat door deze maatregel dieren worden gedood en verwond of worden opgesloten in de gebouwen. Ondanks de te nemen maatregelen wordt een voortplantings- en rustplaats van de gierzwaluw beschadigd en vernield. Ontheffing is daarom aan de orde.

De staat van instandhouding van de gierzwaluw is beoordeeld als gunstig (sovon.nl). Door het tijdig plaatsen van vervangende verblijfplaatsen in vijfvoud in het plangebied blijft de verspreiding en het aanbod aan potentiële verblijfplaatsen gegarandeerd. De gunstige staat van instandhouding van de gierzwaluw komt niet in het geding.

Huisumus

Er zijn op twee locaties in het plangebied nestplaatsen van de huismus aangetroffen. De nestplaatsen bevinden zich naar alle waarschijnlijkheid onder de dakpannen in de directe omgeving van de waargenomen roepende mannetjes. De exacte locatie is niet vastgesteld. Door de isolatiewerkzaamheden aan het dak kunnen de nest- en rustplaatsen van de huismus worden beschadigd en vernield.

Om het verlies van de nest- en rustplaatsen van de huismus te mitigeren, zijn in februari 2018 vier inbouwnestkasten in de te renoveren woningen aangebracht. Hiermee zijn de alternatieve nestplaatsen met voldoende gewenningstijd voorafgaande aan het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen aangebracht. De renovatiewerkzaamheden aan de woningen zullen gefaseerd worden uitgevoerd, waarbij één blok tegelijk in behandeling zal zijn. Werkzaamheden vinden vanaf september 2018, naar verwachting, gedurende 6 achtereenvolgende maanden plaats. De werkzaamheden aan de woningen, waarbinnen nestplaatsen van de huismus zijn vastgesteld, worden buiten de gevoelige periode van de huismus (globaal van maart tot en met augustus) uitgevoerd.

De renovatiewerkzaamheden zullen alleen plaatsvinden aan de bebouwing. Het functionele leefgebied van de huismus bestaat uit de aangrenzende tuinen en het aangrenzende openbaar gebied. In deze leefomgeving zullen geen aanpassingen of werkzaamheden plaatsvinden die invloed hebben op de leefomgeving van de huismus. Hierdoor blijft het leefgebied van de huismus, waarin de alternatieve verblijfplaatsen worden geplaatst, intact.

U geeft aan dat u woningen die na 1 maart 2019 worden gerenoveerd, voor aanvang van de broedperiode ongeschikt worden gemaakt om vestiging van de huismus te voorkomen, bijvoorbeeld door alle voor huismussen geschikte openingen dicht te maken met fijnmazig gaas of door het plaatsen van een vogelschroot. U dient hierbij met zekerheid te kunnen uitsluiten, dat door deze maatregel dieren worden gedood en verwond of worden opgesloten in de gebouwen. Ondanks de te nemen maatregelen worden voortplantings- en rustplaatsen van de huismus beschadigd en vernield. Ontheffing is daarom aan de orde.

De huismus is een algemene broedvogel in Nederland, maar kent een dalende trend. De staat van instandhouding wordt beoordeeld als matig ongunstig (sovon.nl). Door de werkzaamheden gaan verblijfplaatsen verloren maar door het tijdig plaatsen van vervangende verblijfplaatsen (tweemaal zoveel nestlocaties als in de huidige situatie aanwezig zijn) komt de gunstige staat van instandhouding van de huismus niet in het geding.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

Er zijn binnen het plangebied twee zomerverblijven aangetroffen van in totaal vijf exemplaren van de gewone dwergvleermuis. Bovendien zijn er acht paarterritoria van gewone dwergvleermuizen en drie paarterritoria van ruige dwergvleermuizen vastgesteld. In het algemeen wordt aangenomen dat binnen ieder paarterritorium één paarverblijf van één gewone- of ruige dwergvleermuis aanwezig is. Eén van de zomerverblijven heeft een dubbelfunctie met een paarverblijf. Dat is het verblijf bij de kopgevel van Klokjeslaan nr 52. Het wordt aangenomen dat de paarverblijven ook in de winter worden gebruikt door enkele individuen. Het plangebied en de groenstroken in de directe omgeving van de te renoveren bebouwing worden door gewone dwergvleermuizen als foerageergebied gebruikt. Daarnaast zijn binnen de foerageergebieden enkele ruige dwergvleermuizen waargenomen. De dieren foerageren zowel rond het groen tussen de bebouwing als rond de parken en groenstroken nabij de te renoveren gebouwen. Dit zijn geen essentiële foerageergebieden. Er is in de directe omgeving voldoende alternatief foerageergebied in de vorm van achtertuinen en openbaar groen voorhanden.

Door de voorgenomen renovatiewerkzaamheden aan de buitengevels kunnen de voortplantings- en rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis worden beschadigd en vernield. Wanneer tijdens de uitvoering van de werkzaamheden in de betreffende bebouwing vleermuizen aanwezig zijn, kan dit leiden tot verstoring, verwonding of het doden van vleermuizen. Bij gebruik van werkverlichting kan gedurende de bouwfase verstoring van foeragerende vleermuizen optreden. Omdat het grootste deel van het groen in de omgeving wordt gehandhaafd blijft de functionaliteit van het foerageergebied behouden.

Om het verlies van de voortplantings- en/of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis te mitigeren, worden er verspreid over de kopgevels in het plangebied op minimaal 3 meter hoogte ten minste 48 vleermuisverblijven (inbouwstenen) aangebracht, die met 2 tegelijk aan elkaar worden gekoppeld. Dit type inbouwsteen is per stuk geschikt voor enkele vleermuizen (zoals het geval is in dit projectgebied), maar bij schakeling van meerdere stenen zijn ze zelfs geschikt als kraamverblijf.

Door het aantal verblijven en de variatie in windrichting wordt voldoende ruimte en variatie geboden om de in het plangebied aanwezige gewone- en ruige dwergvleermuizen te blijven huisvesten. Om de vleermuizen voldoende gelegenheid te bieden om te wennen aan de vervangende verblijfplaatsen zijn in maart 2018, 24 inbouwstenen aangebracht op de kopgevels van 6 verschillende woningblokken. Specifiek: Kortenaarstraat 1 en 2, Evertsenstraat 1 en 2, Dr Plesmanlaan 15 en M.H. Trompstraat 22. Deze alternatieve verblijfplaatsen zullen beschikbaar zijn tijdens de renovatiewerkzaamheden. Doordat deze alternatieve verblijfplaatsen reeds in maart 2018 worden geplaatst hebben de dieren tijd gehad om de kasten te ontdekken. De tweede helft (24 inbouwstenen) zal tijdens en na afronding van de renovatiewerkzaamheden aangebracht worden op locaties met variërende windrichtingen. Dit zal gebeuren vóór april 2019, zodat de inbouwstenen klaar zijn om eventueel te dienen als kraamverblijf tijdens de zomerperiode. De inbouwstenen kunnen ook dienen als winterverblijfplaats voor enkele individuen omdat deze vorstvrij zijn. Aanvullend aan deze maatregelen zullen de daken na de werkzaamheden weer toegankelijk zijn voor vleermuizen.

De bebouwing wordt voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden ongeschikt gemaakt als verblijfplaats (bijvoorbeeld door het plaatsen van exclusion flaps, het beschijnen met felle verlichting, het maken van tochtgaten en/of het gedeeltelijk loshalen van betimmering). Dit ongeschikt maken wordt minstens 1 week voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd bij gunstige weersomstandigheden (temperatuur minimaal 10 graden Celsius, wind maximaal 5 Beaufort en geen neerslag) en onder begeleiding van een deskundig ecooloog.

Omdat de verblijfplaatsen van de gewone- en ruige dwergvleermuis mogelijk jaarrond in gebruik zijn, is de paarperiode de minst gevoelige periode om te werk te gaan, omdat de dieren dan het meest mobiel en flexibel zijn. Het ongeschikt maken van de woningen zal daarom in de paarperiode plaatsvinden. De exacte planning wordt samen met een deskundig ecooloog gemaakt.

Om verstoring van vleermuizen te voorkomen wordt bij nachtelijke werkzaamheden zo min mogelijk met kunstlicht gewerkt. Daar waar dit mogelijk is wordt lichtval op bomen en gebouwen in en langs het projectgebied voorkomen door gebruik te maken van gerichte verlichting. Aangezien de bebouwing voorafgaande aan de werkzaamheden ongeschikt wordt gemaakt als verblijfplaats voor vleermuizen, hoeft de bebouwing die ongeschikt is- of wordt gemaakt, of waar op dat moment aan wordt gewerkt niet onbelicht te worden gelaten.

Echter, ondanks de maatregelen worden voortplantings- en rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis beschadigd en vernield. Doordat de verblijfplaatsen in een periode ongeschikt worden gemaakt

wanneer de dieren gebruik maken van de verblijfplaats, kan verstoren niet worden uitgesloten. Door de verborgen levenswijze van vleermuizen, kan bovendien niet worden uitgesloten dat er wellicht enkele slachtoffers vallen. Ontheffing is daarom aan de orde.

De gewone dwergvleermuis als de ruige dwergvleermuis komen ruim verspreid over heel Nederland voor. Naar verwachting is de staat van instandhouding van de lokale populatie goed. Door de werkzaamheden gaan verblijfplaatsen verloren, maar door het tijdig plaatsen van vervangende verblijfplaatsen (viermaal zoveel verblijfplaatsen als in de huidige situatie aanwezig zijn) komt de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis niet in het geding.

Belang van de aanvraag

U heeft ten aanzien van de gierzwaluw en de huismus ontheffing aangevraagd op grond van het belang 'volksgezondheid of openbare veiligheid'. U heeft ten aanzien van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis ontheffing aangevraagd op grond van het belang 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingend redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

Het project betreft de renovatie van in totaal 73 woningen. Hiermee wordt de leefomgeving van een grote groep bewoners verbeterd. De huidige woningen voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd. De te renoveren portiekwoningen zijn ongeïsoleerd. Uit de resultaten van een bewonersonderzoek blijkt dat de bewoners grote problemen ondervinden van kou en tocht in hun huizen. De woningen in het plangebied zijn, ondanks de ook aanwezige geluidtechnische- en woontechnische gebreken, geschikt om te worden gerenoveerd.

Door de voorgenomen activiteiten zullen de woningen technisch in betere staat verkeren en beter geïsoleerd zijn. Door isolatie van woningen en het verbeteren van de ventilatie kunnen enerzijds de energielasten sterk verlaagd worden en anderzijds het comfort en het binnenmilieu verbeterd worden.

De renovatie van de woningen is bovendien van belang om de CO₂ emissie te verminderen. Na renovatie voldoen de woningen aan de energie eisen behorende bij label A, hetgeen ook tot aanzienlijke CO₂ reductie leidt. Dit past ook binnen het convenant 'Energiebesparing Corporatiesector' waar Portaal zich aan heeft geconformeerd en wat een afgeleide is van de doelstelling CO₂ emissie te verminderen om te komen tot voor het milieu zeer wezenlijk gunstige effecten.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang 'Volksgezondheid, de openbare veiligheid' en het belang 'Volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingend redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende onderbouwd zijn om het beschadigen en vernielen van verblijfplaatsen van de gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, en het verstoren en/of doden van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te rechtvaardigen.

De alternatievenafweging

Alternatief voor renovatie

De renovatie van de woningen is van belang om CO₂ emissie te verminderen door de woningen goed te isoleren. De woningen hebben nu label E t/m F en gaan naar label A of A+. Het alternatief voor de renovatie betreft sloop en nieuwbouw. Dit is met oog op beschermde soorten zeker geen gunstiger alternatief.

Alternatief voor werkwijze en planning

De te nemen maatregelen zijn zo gekozen dat verstoring van verblijfplaatsen van vleermuizen zo veel mogelijk wordt beperkt. Er zijn derhalve geen betere alternatieven voorhanden.

Alternatief voor planning

De werkzaamheden worden in de minst kwetsbare periode voor de beschermde diersoorten uitgevoerd. Er is dan ook optimaal rekening gehouden met de kwetsbare soorten in het plangebied.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3 en 3.8 van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. Mr. S.L. Munser
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van Stichting Portaal op 13 februari 2018, en de aanvulling hierop van 9 april 2018, 4 juli 2018 en 19 juli 2018 gelet op de artikelen 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Stichting Portaal

Adres: Postbus 2211

Postcode en woonplaats: 3500 GE Utrecht

Ontheffing 81D50FFC voor het tijdvak van: 1 september 2018 tot 1 september 2020

Van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen:

- 3.1, tweede lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen en/of vernielen van nesten en/of rustplaatsen van de gierzwaluw (*Apus apus*), huismus (*Passer domesticus*);
- 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden en/of opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis;

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft de Dr. Plesmanlaan 1 t/m 15, Klokjeslaan 42 t/m 52, M.H. Trompstraat 1 t/m 15, J. van Galenstraat 1 t/m 11, Kortenaerstraat 1 t/m 11, Kortenaerstraat 2 t/m 12, Evertsenstraat 1 t/m 11, Evertsenstraat 2 t/m 12, M.H. Trompstraat 2 t/m 34, K. Doormanplein 1 t/m 8, gelegen in de gemeente Utrecht, zoals weergegeven op de kaart in bijlage 2 bij dit besluit.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

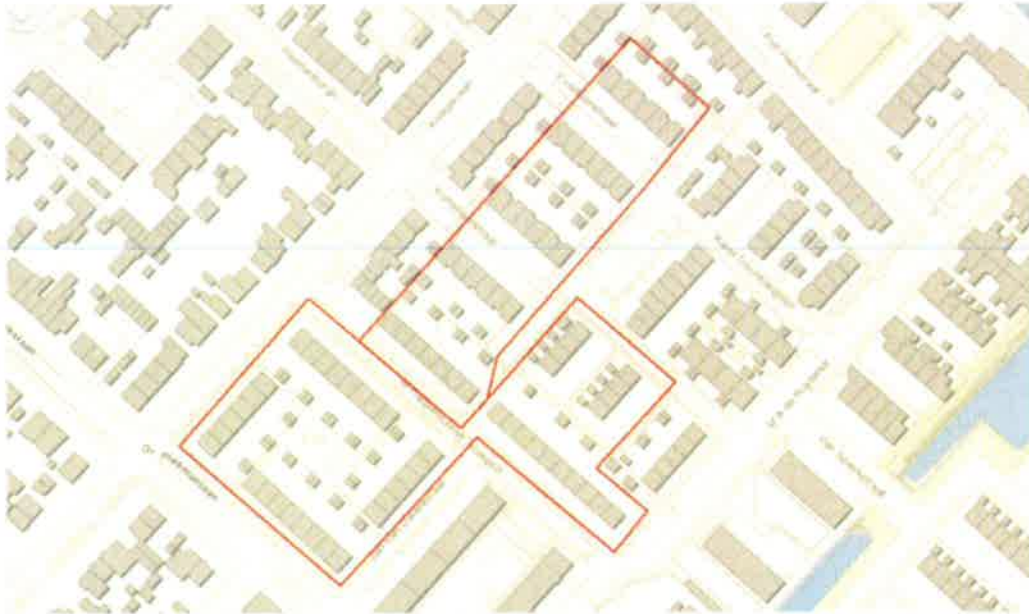
1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Utrecht indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht te sturen samen met het ecologisch werkprotocol (zie voorschrift 5). Na afronding van de werkzaamheden moet het meldingsformulier gereedkomen werkzaamheden worden toegezonden aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht samen met het logboek (zie voorschrift 8).

Specifieke voorschriften

1. U dient de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport "Woningrenovatie Karel Doormanplein e.o. Activiteitenplan" (bijlage 3 bij dit besluit).
2. Bovendien dient u de werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften uit te voeren onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
3. Direct voorafgaand aan de aantasting van de verblijfplaatsen dient een deskundige op het gebied van o.a. vleermuizen en vogels te controleren of er nog beschermde dieren aanwezig zijn in de woningen.
4. U dient te wachten met de start van de (isolatie)werkzaamheden tot er (voor zover zichtbaar) geen beschermde dieren meer aanwezig zijn in de woningen.
5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:

- a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
  - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
  - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd) ;
  - d. Wie is de begeleidend ecooloog (inclusief contactgegevens);
  - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecooloog begeleid;
  - f. Hoe wordt/is er omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied?
6. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit na te leven. Het werkprotocol moet naar de RUD meegestuurd worden met de startmelding werkzaamheden.
  7. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
  8. Tijdens de werkzaamheden wordt een logboek bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd zoals goedkeuring/vrijgeven door een ecooloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. Het logboek moet bij de melding gereedkomen werkzaamheden bijgevoegd worden.
  9. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal drie maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
  10. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht, tevens bereikbaar via servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Bijlage 2

Figuur 1: Aanduiding plangebied (rode lijn).

5 Mitigerende maatregelen

Voor de aangetroffen soorten worden maatregelen genomen om de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie te waarborgen en de functionaliteit van de verblijfplaatsen te garanderen. Hieronder worden de maatregelen besproken.

Vleermuizen

1. Bebouwing vooraf ongeschikt maken

De bebouwing wordt voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden ongeschikt gemaakt als verblijfplaats (bijvoorbeeld door het plaatsen van exclusion flaps, het beschijnen met felle verlichting, het maken van tochtgaten en/of het gedeeltelijk loshalen van betimmering). Dit ongeschikt maken wordt minstens 1 week voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd bij gunstige weersomstandigheden (zie paragraaf 5.3) en onder begeleiding van een deskundig ecooloog.

2. Werken buiten gevoelige perioden

Op basis van de vastgestelde gebruiksfuncties wordt voor de betreffende gebouwen rekening gehouden met de periode waarin zomerverblijfplaatsen worden gebruikt (globaal april – oktober), de paarperiode (globaal half augustus - half oktober) en de winterperiode (globaal november - eind maart). Dit houdt in dat buiten de gevoelige periode werken niet mogelijk is. De minst gevoelige periode is de paarperiode, omdat de dieren dan het meest mobiel en flexibel zijn (kennisdocument gewone dwergvleermuis). Het ongeschikt maken van de woningen zal daarom in de paarperiode plaatsvinden. De exacte planning wordt samen met een deskundig ecooloog gemaakt.

3. Rekening houden met weersomstandigheden

Het ongeschikt maken van de bebouwing wordt alleen uitgevoerd bij gunstige weersomstandigheden (temperatuur minimaal 10 graden Celsius, wind maximaal 5 Beaufort en geen neerslag).

4. Afstemmen met vleermuisdeskundige

De uitvoer van de werkzaamheden (met name de periode, tijdstip en werkwijze) wordt afgestemd met een vleermuisdeskundige. Deze dient tevens oproepbaar te zijn om eventueel aangetroffen dieren te kunnen verplaatsen.

5. Gebruik van kunstlicht beperken

Om verstoring van vleermuizen te voorkomen wordt bij nachtelijke werkzaamheden zo min mogelijk met kunstlicht gewerkt. Daar waar dit niet mogelijk is wordt lichtval op bomen en gebouwen in en langs het projectgebied voorkomen door gebruik te maken van gerichte verlichting. Aangezien de bebouwing voorafgaande aan de werkzaamheden ongeschikt wordt gemaakt als verblijfplaats voor vleermuizen, hoeft de bebouwing die ongeschikt is- of wordt gemaakt, of waar op dat moment aan wordt gewerkt niet onbelicht te worden gelaten.

6. Verzorgen van alternatieve verblijfplaatsen

Er gaan in totaal 11 paarverblijven en 2 zomerverblijven verloren. Om de functionaliteit van verblijfplaatsen volledig te garanderen wordt gezorgd voor alternatieve verblijfplaatsen in het projectgebied.

De volgende voorzieningen worden geplaatst:

Er worden verspreid over de kopgevels in het plangebied op minimaal 3 meter hoogte ten minste 48 vleermuisverblijven aangebracht. Het betreffen in totaal 12 vleermuisverblijven (10 paarverblijven, 1 zomer/paarverblijven en 1 zomerverblijf) die met een compensatieverhouding van 1: 4 worden vervangen.

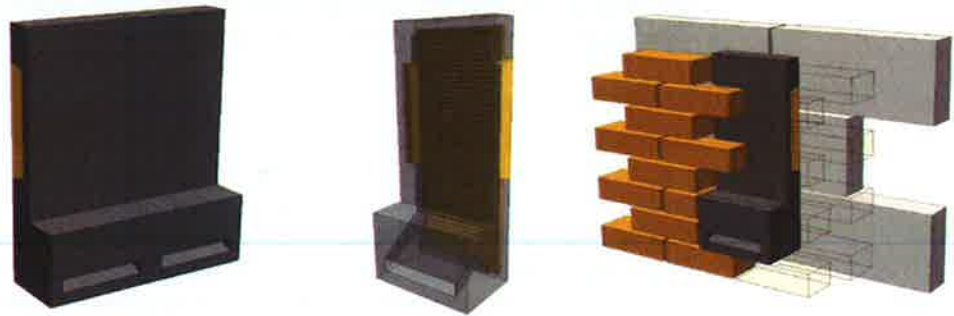
Als vervangende verblijfplaats worden 48 inbouwstenen die met 2 tegelijk aan elkaar worden gekoppeld (meer is niet mogelijk vanwege het behoud van structurele integriteit). Er wordt gedacht aan de IB VL 01 inbouwsteen. Dit type inbouwsteen is geschikt voor enkele vleermuizen (zoals het geval is in dit projectgebied), maar bij schakeling van meerdere stenen zijn ze zelfs geschikt als kraamverblijf.

Door het aantal verblijven en de variatie in windrichting wordt voldoende ruimte en variatie geboden om de aanwezige gewone- en ruige dwergvleermuizen te blijven huisvesten.

Om de vleermuizen voldoende gelegenheid te bieden om te wennen aan vervangende verblijfplaatsen worden uiterlijk 1 maart 2018, 24 inbouwstenen aangebracht op de kopgevels van 6 verschillende woningblokken. Specifiek: Kortenaarstraat 1 en 2, Evertsenstraat 1 en 2, Dr Plesmanlaan 15 en M.H. Trompstraat 22. Deze kasten zullen beschikbaar zijn tijdens de renovatiewerkzaamheden. Doordat deze vleermuis kasten reeds op 1 maart 2018 worden geplaatst hebben de dieren tijd gehad (meer dan 3 maanden voor zomerverblijven en 6 maanden voor paarverblijven (kennisdocument ruige en gewone dwergvleermuis BIJ12)) om de kasten te ontdekken. De tweede helft (24 inbouwstenen) zal tijdens en na afronding van de renovatiewerkzaamheden aangebracht worden op locaties met variërende windrichtingen. Dit zal gebeuren voor april 2019, zodat de inbouwkasten klaar zijn om eventueel te dienen als kraamverblijf tijdens de zomerperiode.

Om zorg te dragen voor een goede werking wordt de planning van plaatsing en de plaatsing van de alternatieve verblijfplaatsen zelf in overleg met een vleermuisdeskundige uitgevoerd.

Aanvullend aan deze maatregelen zullen de daken na de werkzaamheden weer toegankelijk zijn voor vleermuizen.

Figuur 2: IB VL 01 inbouwsteen vloer muizen.

Figuur 3: De plaatsing van inbouwstenen en eventuele andere kasten aan de kopgevel. (voorbeeld van één van de kopgevels)

Huismus

Nestlocaties van de huismus zijn aangetroffen op twee locaties. De nestlocatie bevindt zich naar alle waarschijnlijkheid onder de dakpannen in de directe omgeving van de waargenomen roepende mannetjes. De exacte locatie is niet vastgesteld.

De huismus gebruikt zijn nest jaarrond en het gehele jaar kan aangemerkt worden als kwetsbare periode voor de huismus. De meest kwetsbare periode hierbinnen is de voortplantingsperiode. De kwetsbare periode van de voortplanting loopt van maart tot en met augustus. Indien sprake is van late vervolglegels kan september ook aangemerkt worden als voortplantingsperiode.

De aangetroffen nestplaatsen zullen door de werkzaamheden aan het dak verloren gaan. Ook kunnen de werkzaamheden geluidsoverlast veroorzaken waardoor aanwezige huismussen mogelijk worden verstoord.

Om de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie huismussen te waarborgen worden de volgende maatregelen getroffen:

Werken buiten kwetsbare periode

De renovatiewerkzaamheden aan de woningen zullen gefaseerd worden uitgevoerd, waarbij één blok tegelijk onder behandeling zal zijn. Werkzaamheden vinden vanaf september 2018, naar verwachting, gedurende 6 achtereenvolgende maanden plaats. Met de fasering van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de voortplantingsperiode van de huismus. De werkzaamheden aan de woningen waarbinnen nestplaatsen van de huismus zijn vastgesteld worden buiten de gevoelige periode van de huismus (globaal van maart tot en met augustus) uitgevoerd.

Ongeschikt maken van de woningen

Voor aanvang van de renovatiewerkzaamheden worden de bestaande nestplaatsen ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken van de bestaande nestplaatsen vindt plaats buiten de broedperiode (de broedperiode loopt globaal van maart tot en met augustus) en onder begeleiding van een ter zaken kundige op het gebied van huismussen. Woningen die na 1 maart 2019 worden gerenoveerd moeten voor aanvang van de broedperiode ongeschikt worden gemaakt. Hierdoor wordt voorkomen dat de huismus alsnog in de overige woningen (waar geen verblijven van huismussen zijn vastgesteld) gaan vestigen. Dit kan bijvoorbeeld worden bewerkstelligd door alle voor huismussen geschikte openingen dicht te zetten met fijnmazig gaas (met een maaswijdte van maximaal 8mm x 8mm) of door het plaatsen van een vogelschroot. Het ongeschikt maken van deze woningen wordt afgestemd met een ter zake kundige op het gebied van de huismus.

Alternatieve verblijfplaats aanbieden

Om verlies van verblijfplaats tegen te gaan worden in de te renoveren woningen vervangende verblijven voor huismussen aangebracht. Per vastgestelde nestplaats worden minimaal twee alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd in de vorm van mussenvides, nestkasten en/of neststenen. Aangezien er rekening dient te worden gehouden met 2 mussenverblijfplaatsen dienen er 4 alternatieve nestplaatsen te worden verzorgd. Deze alternatieve nestplaatsen worden, in de omgeving van de aangetroffen nestlocaties, verspreid over de te renoveren woningen aangebracht. De alternatieve nestplaatsen worden ruim voorafgaand (3 maanden) aan het broedseizoen geplaatst en zo dicht mogelijk bij de bestaande nestlocatie.

De renovatiewerkzaamheden zullen alleen plaatsvinden aan de woongebouwen. Het functionele leefgebied van de huismus bestaat uit de aangrenzende tuinen en het aangrenzende openbaar gebied. In deze leefomgeving zullen geen aanpassingen of werkzaamheden plaatsvinden. Hierdoor blijft het leefgebied van de huismus, waarin de alternatieve verblijfplaatsen worden geplaatst, intact.

Gierzwaluw

Binnen het plangebied is onder de dakpannen aan de kopgevel van de Klokjeslaan 42 1 nestlocatie van gierzwaluwen aangetroffen.

De gierzwaluw gebruikt zijn nest alleen in de periode van half april tot en met half augustus. In het geval van late legfels kunnen de vogels tot eind augustus van de nesten

gebruik maken. Buiten deze periode is de gierzwaluw niet in de omgeving van het nest aanwezig.

De aangetroffen nestplaatsen zullen door de werkzaamheden aan het dak verloren gaan. Ook kunnen de werkzaamheden geluidsoverlast veroorzaken waardoor aanwezige gierzwaluwen mogelijk worden verstoord.

Om de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie gierzwaluwen te waarborgen worden de volgende maatregelen getroffen:

Werken buiten kwetsbare periode

Bij de woning waar een gierzwaluw nestlocatie is vastgesteld, zal niet gewerkt worden tijdens het broedseizoen (globaal van half april tot half augustus).

Ongeschikt maken van de woningen

Woningen die na 1 maart 2019 worden gerenoveerd moeten voor aanvang van de broedperiode ongeschikt worden gemaakt. Hierdoor wordt voorkomen dat de gierzwaluw alsnog in de overige woningen (waar geen verblijven van gierzwaluwen zijn vastgesteld) gaan vestigen. Dit kan bijvoorbeeld worden bewerkstelligd door alle voor gierzwaluw geschikte openingen dicht te zetten met fijnmazig gaas (met een maaswijdte van maximaal 8mm x 8mm) of door het plaatsen van een vogelschroot. Het ongeschikt maken van deze woningen wordt afgestemd met een ter zake kundige op het gebied van de gierzwaluw.

Alternatieve verblijfplaats aanbieden

Om verlies van verblijfgelegenheid tegen te gaan worden in de te renoveren woningen vervangende verblijven voor gierzwaluwen aangebracht. Per vastgestelde nestplaats worden minimaal vijf alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd in de vorm van nestkasten en/of neststenen. Dit betekent dat er 5 vervangende nestplaatsen moeten worden aangebracht. Deze alternatieve nestplaatsen worden ingebouwd op dezelfde locaties als waar de oorspronkelijke verblijf aanwezig was, namelijk in de kopgevel. Gedacht wordt aan gierzwaluwkast type NK GZ 03 van Vivarapro (figuur 4). De definitieve keuze van typen en locaties van de vervangende verblijven wordt in een later stadium bepaald, in overleg met een ter zake kundige op het gebied van gierzwaluwen.

Figuur 4: voorbeeld geschikte gierzwaluwnestkasten, IB GZ 03 Inbouwsteen
Gierzwaluw

De renovatiewerkzaamheden zullen alleen plaatsvinden aan de woongebouwen. Het functionele leefgebied van de gierzwaluw komt niet in het geding.

Meldingsformulier start werkzaamheden ontheffing

Behoort bij beschikking met:

- zaakkenmerk: Z-WNB-RI-REG-2018-0248
- briefnummer: 81D82315
- datum: 17 augustus 2018
- planlocatie: Karel Doormanplein Maarssen-Dorp
- ontheffinghouder: Stichting Portaal, Postbus 2211 in Utrecht
  - Contactpersoon: Stichting Portaal [REDACTED] [REDACTED]
  - Telefoonnummer: [REDACTED]

De ontheffinghouder zorgt ervoor dat dit formulier ten minste twee weken voordat met de werkzaamheden wordt begonnen, ingevuld en ondertekend wordt opgestuurd of gemaild naar onderstaand adres. Indien de ontheffinghouder binnen twee weken wil starten met de werkzaamheden moet deze contact opnemen met de RUD Utrecht.

Gegevens van het werk:

Startdatum werk _____

Mogelijke einddatum werk _____

Bijzonderheden:

Plaats en datum

Naam en handtekening

Opsturen naar:

RUD Utrecht
Team Bodem, Water en Natuur
Postbus 85242
3508 AE Utrecht
Email: info@rudutrecht.nl
Telefoonnummer: 030-7023300

Meldingsformulier gereedkomen werkzaamheden ontheffing

Behoort bij beschikking met:

- zaakkenmerk: Z-WNB-RI-REG-2018-0248
- briefnummer: 81D82315
- datum: 17 augustus 2018
- planlocatie: Karel Doormanplein Maarssen-Dorp
- ontheffinghouder: Stichting Portaal, Postbus 2211 in Utrecht
  - Contactpersoon: Stichting Portaal [REDACTED] [REDACTED]
  - Telefoonnummer: [REDACTED]

De ontheffinghouder zorgt ervoor dat dit formulier tenminste één week na gereedkomen van de werkzaamheden ingevuld en ondertekend wordt opgestuurd of gemaild naar onderstaand adres.

Gegevens van het werk:

Einddatum werk _____

Bijzonderheden:

Plaats en datum

Naam en handtekening

Opsturen naar:

RUD Utrecht
Team Bodem, Water en Natuur
Postbus 85242
3508 AE Utrecht
Email: info@rudutrecht.nl
Telefoonnummer: 030-7023300